

УДК 338.1

DOI 10.15673/fie.v17i1.3103

Сергієнко Т.І.

кандидатка політичних наук, доцентка

кафедра бізнесу та управління

E-mail: sergienko7921@gmail.com

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-4654-9248>**Крайнік О.М.**

кандидатка економічних наук, доцентка

кафедра бізнесу та управління

Національний університет Запорізька політехніка

вул. Жуковського 64, м.Запоріжжя, Україна, 69063

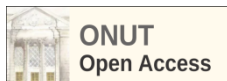
E-mail: elenakrainik2@gmail.com

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9787-0744>

ІННОВАЦІЙНІ ОСНОВИ ВІДНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

У статті досліджено інноваційні засади відновлення та розвитку промислових підприємств України в умовах повоєнної економіки. Актуальність теми зумовлена необхідністю не просто відтворення довоєнного стану, а переходу на якісно новий рівень, що відповідає сучасним викликам. Інноваційний розвиток має включати оновлення виробничих потужностей, впровадження нових технологій, оптимізацію процесів та зменшення залежності від зовнішніх ринків. Ключові напрями – створення стійких ланцюгів постачання, енергетична незалежність через альтернативні джерела та підвищення конкурентоспроможності. Війна Росії проти України завдала значної шкоди промисловості: зруйнована інфраструктура, порушені логістичні ланцюги, втрата людського капіталу. Проте саме інновації можуть стати основою відродження. Адаптація до нових умов, модернізація виробництва, орієнтація на сталий розвиток дозволять підприємствам не лише відновитись, але й стати більш стійкими та конкурентоздатними. Таким чином, інноваційна трансформація – ключовий чинник повоєнного відновлення промисловості України.

Ключові слова: підприємство, інновації, інноваційно-орієнтований розвиток, стратегія, військова агресія, відновлення, відбудова.

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution 4.0 International License](http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)
<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

Постановка проблеми та її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. Повномасштабне російське вторгнення триває вже два роки. 24 лютого 2022 року Російська Федерація порушила кордони і територіальну цілісність України, що поставило під сумнів можливості подальшого розвитку, не тільки в Україні, але й всього Європейського континенту. І наразі нажалі, але не має жодних ознак того, що одна із сторін має перевагу або схильна до перемовин.

Внаслідок нападу окупантів кризові явища в промисловості загострилися, що поставило під загрозу існування галузі, яка є важливою для нашої економіки. Ще до повномасштабного вторгнення спостерігалася негативна тенденція до скорочення виробництва. окупація Маріуполя Росією призвела до втрати Україною двох ключових металургійних підприємств – «Азовсталь» та ММК імені Ілліча, які забезпечували понад 40% виробництва металу в країні. Інші великі металургійні підприємства також значно зменшили обсяги виробництва [1, с. 106]. Внаслідок бойових дій та ракетних ударів російські війська навмисно

руйнують та продовжують знищувати численні промислові підприємства різних галузей економіки, зокрема на сході України. Підрахунки збитків свідчать про їх катастрофічний характер. Втрати виробничого потенціалу ставлять під питання перспективи економічного відновлення та повоєнної відбудови країни [2, с. 115]. Для окремих галузей інновації наразі є нереалістичним напрямом розвитку і вони зосереджені на питаннях виживання, однак без активізації інноваційної діяльності неможливо планувати відновлення [3].

Аналіз останніх публікацій по проблемі.

Вивченням різних аспектів економічного розвитку України займалися та продовжують займатися численні українські науковці, зокрема В. Геєць, Ю. Уманців, М. Ільїна, Г. Притула, Г. Возняк та інші. Особливу увагу дослідженню інноваційно-фінансових інструментів та їхнього впливу на соціально-економічні процеси, зокрема на модернізацію економіки на інноваційних засадах, приділяють як вітчизняні, так і зарубіжні вчені. Серед них: А. Вагнер, З. Варналій, А. Гальчинський, Г. Гольдштейн, В. Геєць, П. Друкер,

О. Колодизев, М. Крупка, О. Лапко, Г. Менш, В. Осечкий, М. Портер, О. Рогач, В. Сизоненко, Л. Федулова, С. Циганов, А. Чухно, О. Шнирков, Й. Шумпетер та інші. Крім того, аналіз наукової літератури дозволив виокремити авторів, які займалися дослідженням проблем, пов'язаних із управлінням виробничо-господарською діяльністю підприємств у кризових умовах. Серед них варто відзначити С. Шутяка, Н. Благую, О. Яковенка, В. Бліхара, А. Полянську, М. Хаустову, О. Савчука та інших. Однак, враховуючи військову агресію Російської Федерації та триваючі бойові дії на території України, наукові праці майже не торкаються питань післявоєнного відновлення, що потребує подальшого поглибленого вивчення.

Формулювання цілей дослідження. Мета статті полягає у дослідженні інноваційних основ щодо відновлення та розвитку промислових підприємств.

Виклад основних результатів та їх обґрунтування. Що стосується вирішення завдань, пов'язаних із масштабним відновленням економіки після війни, то воно може розпочатися лише після завершення бойових дій на території України. Цей процес має ґрунтуватися на стратегічному плані, роз-

робленому українським урядом за підтримки міжнародних донорів. План повинен враховувати економічний, технічний та технологічний потенціал місцевих підприємств, а також орієнтуватися на передовий зарубіжний досвід [4]. Вже зараз необхідно розробляти стратегію повоєнного економічного відновлення України. Різні учасники цього процесу висловлюють ідеї та пропозиції щодо відбудови зруйнованої інфраструктури та економіки. Однак успішне відновлення промислового сектору можливе лише за умови реалізації заходів, які ґрунтуються на чіткій та узгодженій стратегії, а також враховують використання інноваційних підходів [5, с. 251].

Стратегія інноваційного розвитку є ключовою економічною стратегією для підприємства. Вона спрямована на забезпечення його розвитку, перш за все, через техніко-технологічні інновації, впровадження нових товарів, технологій та послуг на ринок, вихід на нові ринкові сегменти та збільшення частки підприємства на цих сегментах [6, с.89]. При цьому інновації впроваджуються не лише у виробничий процес, але й в інші структурні елементи діяльності підприємства (наведено в табл.1).

Таблиця 1

Ключові елементи стратегії інноваційного розвитку підприємства*

Елемент стратегії	Опис	Приклади
Техніко-технологічні інновації	Модернізація виробничих процесів, впровадження нових технологій для підвищення ефективності та продуктивності	Автоматизація виробничих ліній, використання штучного інтелекту, інтернет речей
Виведення нових продуктів на ринок	Розробка та пропозиція споживачам нових товарів або послуг, що відповідають сучасним потребам ринку	Вихід на ринки Азії, Африки або молодіжні сегменти, запровадження міжнародної франчайзингової мережі
Інновації у виробничих процесах	Оптимізація виробничих ресурсів, впровадження нових методів управління якістю та ресурсами	Впровадження системи управління якістю ISO 9001, оптимізація використання енергетичних ресурсів
Створення інноваційного потенціалу	Формування інноваційної культури на підприємстві, розвиток науково-дослідних підрозділів, стимулювання творчості серед працівників	Організація R&D відділів, розвиток співпраці з університетами та стартапами, внутрішні програми інновацій
Збільшення ринкової частки	Підвищення конкурентоспроможності шляхом збільшення частки компанії на поточних ринках за рахунок інновацій	Агресивна маркетингова стратегія, пропозиція інноваційних продуктів за конкурентною ціною
Інновації в управлінні	Впровадження новітніх управлінських технологій, оптимізація організаційної структури для підвищення гнучкості та швидкості прийняття рішень	Використання методології Agile

*Джерело: узагальнено авторами за даними [6], [7]

У стратегічному управлінні інноваційно-орієнтованим підприємством основним пріоритетом є стратегія інноваційного розвитку. Керівник такого підприємства розвиває інноваційний потенціал і розглядає його як ключовий фактор, навіть у випадках,

коли вирішує впровадити іншу стратегію у своїй діяльності [7, с. 200].

Світовий досвід свідчить, що в останні роки набули популярності нові методи та підходи до управління, такі як ранжування стратегічних завдань, управління слабкими сигналами та управління у мо-

вах стратегічних несподіванок [8, с. 175]. Ці методи впливатимуть на зміни та вибір стратегії, але не завжди будуть радикальними за своєю суттю. Керівництво інноваційно-орієнтованого підприємства має оцінити, наскільки існуюча організаційна структура відповідає обраній стратегії, і лише потім, за потреби, вносити корективи. Зміни, що відбуваються в системі функціонування інноваційно-орієнтованих підприємств, викликають значний попит на фахівців з управління персоналом, які розуміють специфіку роботи в таких умовах, здатні вирішувати проблеми,

пов'язані з управлінням конфліктами та стресом, трудовою мотивацією, адаптацією персоналу, а також регулюванням групових і міжособистісних відносин у контексті стрімкого розвитку інноваційної діяльності [9, с. 109].

Ключову роль у підвищенні інноваційної активності відіграють вибір та впровадження конкретної стратегії інноваційного розвитку, рівень забезпеченості ресурсами для інноваційної діяльності, а також якість управління інноваційними процесами (наведено в табл. 2).

Таблиця 2

Ключові фактори підвищення інноваційної активності на основі вибору та реалізації стратегії інноваційного розвитку*

Ключовий фактор	Опис	Вплив на інноваційну активність	Приклади реалізації
Вибір стратегії інноваційного розвитку	Обрання найбільш відповідної стратегії інноваційного розвитку, що відповідає цілям і можливостям підприємства	Стратегічне планування визначає напрямки інноваційної активності та формує її довгострокову основу	Стратегії технологічного лідерства, диференціації продуктів, стратегія ринкової експансії
Забезпеченість ресурсами	Наявність фінансових, технічних, людських і матеріальних ресурсів, необхідних для реалізації інновацій	Без достатнього забезпечення ресурсами інноваційні проекти не можуть бути впроваджені	Інвестиції у науково-дослідні відділи, залучення фахівців з інноваційних технологій
Якість управління інноваційними процесами	Ефективне управління всіма етапами інноваційного циклу від розробки ідей до комерціалізації	Покращене управління підвищує швидкість впровадження інновацій і знижує ризики неспіху	Використання сучасних управлінських підходів, цифровізація інноваційних процесів
Інфраструктура інноваційної сфери	Наявність підтримуючої інфраструктури для інноваційної діяльності: технопарки, стартап-інкубатори тощо	Розвинена інфраструктура створює середовище для активного розвитку інновацій	Створення технопарків, платформи для підтримки стартапів, грантові програми
Культура інновацій	Наявність інноваційної культури на підприємстві, що стимулює працівників до творчих рішень	Інноваційна культура підвищує зацікавленість працівників до процесу створення нових продуктів	Організація конкурсів ідей серед працівників, внутрішні програми навчання та розвитку

*Джерело: узагальнено авторами за даними [10]

У країнах з розвинутою економікою саме галузі, що застосовують високі технології, формують значну частку доданої вартості. Виробництво та експорт наукоємної продукції сприяють стрімкому економічному зростанню [10, с. 147].

Технологічна відсталість у промисловому секторі під час військового конфлікту в Україні та руйнування промислової інфраструктури призводить до низької продуктивності праці та великого споживання ресурсів та енергії у виробництві. Тому поряд з розробкою власних технологій, необхідно активно використовувати сучасні технології, що розроблені в інших країнах, та швидко їх адаптувати. Важливим аспектом є створення сприятливих умов для впровадження інноваційних процесів [11, с. 193]. Використання інноваційних технологій є ключовим фактором у боротьбі за ринкову конкурентоспроможність, оскільки вони підвищують ефективність виробництва та

покращують якість товарів і послуг. На жаль, вітчизняні інноваційні розробки часто не знаходять попиту в Україні, але користуються популярністю за кордоном, що підтверджується активною грантовою діяльністю, спрямованою на пошук інноваційних та креативних ідей, технологій і розробок [12, с. 17]. Ця ситуація пояснюється недостатньою державною підтримкою інноваційної діяльності.

Для активізації інноваційної діяльності у науково-технічній сфері необхідно розробити організаційно-економічні механізми, які стимулюватимуть весь процес створення інноваційних продуктів та послуг [13, с. 143]. Важливою є зацікавленість інституційних структур, включаючи державні та місцеві органи влади, а також бізнес, які можуть фінансувати інноваційні проекти, розробляти та впроваджувати ефективні стратегії інноваційного розвитку, а також забезпечувати сприятливі умови для їх реалізації [14,

с. 212]. Інноваційна діяльність має вирішальне значення для післявоєнного відновлення та успішної адаптації промислових підприємств до нових умов. Зокрема, підприємства, що орієнтуються на інновації та використовують сучасні знання та технології, можуть значно покращити свій соціальний та економічний статус.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Підсумовуючи результати дослідження, варто зазначити, що Україна зараз переживає важке випробування – війну, розв’язану Російською Федерацією, яка досі триває. Країна живе у стані війни і розробляє стратегії щодо відновлення частково зруйнованої війною як промислового сектору так і економіки. У цьому конфлікті наша країна щодня переживає небачені людські втрати, значні фінансово-економічні збитки, масштабне руйнування промислового та інфраструктурного потенціалу, який накопичувався протягом численних років. Щодо розробки заходів по відновленню промислового сектору у повоєнний період необхідно розуміння розміру втрат і наслідків тих руйнувань які були завдані російським агресором [15, с. 57]. На жаль, на сьогодні відсутні статистичні дані через неможливість нормального функціонування всіх служб та підприємств для проведення аналітичних оглядів. Проте ми чітко усвідомлюємо, що зниження показників розвитку промис-

ловості, малого та середнього бізнесу спричинило падіння рівня доходів населення, особливо в регіонах, де тривають активні бойові дії. Це негативно впливає на економіку країни.

Тому важливою складовою відновлення повинна стати сфера промислового виробництва, яка буде спрямована на виробництво високотехнологічної продукції, а не сировини, тим самим збільшуючи додану вартість, що стане ключовим фактором в умовах реконструкції та розвитку. Варто також взяти на себе ініціативу у відбудові житлового фонду та громадської інфраструктури. Процеси відновлення промисловості, сприяння відродженню малого та середнього бізнесу, а також будівництво нового житла та громадської інфраструктури мають відбуватися паралельно. Ця концепція сприятиме економічному зростанню, підвищенню рівня життя, сприятиме зниженню рівня безробіття, що позитивно вплине на зайнятість населення, а також допоможе українській економіці якнайшвидше повернутися на міжнародну економічну арену з власною продукцією. Для впровадження масштабної програми відновлення та розробки стратегії відбудови країни необхідно залучити всі національні інтелектуальні ресурси та зосередитися на розвитку інновацій, враховуючи потенційні можливості промислового сектору.

Література

1. Відновлення та реконструкція повоєнної економіки України: наукова доповідь / НАН України, ДУ "Ін-т екон. та прогнозів. НАН України". Електрон. дані. К., 2022. 305 с. URL: <https://drive.google.com/file/d/1JD21aCEQaBdIO5JDHLstoWldsV0GC4PU/view> (дата звернення: 15.02.2025)
2. Сергієнко Т.І., Крайнік О.М., Куріс Ю.В. Цифрова трансформація системи управління промислових підприємств / Цифрова трансформація промислового менеджменту: теорія і практика: монографія за ред. д. філософ. н., проф. В.Г. Воронкової, д.е.н., проф. Н.Г. Метеленко. Львів – Торунь: Liha-Pres, 2023. С. 111-172.
3. Кушніренко О. М., Гахович Н. Г., Венгер Л. А. Стратегічні сценарії промислового розвитку України та можливості реалізації в умовах невизначеності // Науковий вісник міжнародної асоціації науковців. 2022. Т. 1, № 2. URL: doi: 10.56197/2786-5827/2022-1-2-1
4. Мельникова М. В. Промисловий симбіоз в умовах повоєнного відновлення економіки міста // Економіка та суспільство. 2022. Вип. 44. URL: doi: 10.32782/2524-0072/2022-44-106
5. Сергієнко Т.І., Крайнік О.М. Сучасні технології менеджменту на промислових підприємствах в умовах ринкової економіки / Modern Technologies in Economy and Management. Collective Scientific Monograph. Opole: The Academy of Management and Administration in Opole, 2019. Р. 249-259.
6. Крайнік О.М. Інноваційні механізми стратегічного управління будівельних компаній в умовах сталого розвитку // Формування сучасних концепцій менеджменту організацій та адміністрування в умовах цифровізації: матеріали міжнар. наук.-практ. конференції, присвяченої 25-річчю створення кафедри менеджменту організацій та управління проектами, Запоріжжя, 23–24 верес. 2021 р. Запоріжжя: Видавничий дім «Гельветика», 2021. С. 87-90.
7. Драган О.І., Бергер А.Д. Інформаційне забезпечення стратегічного управління підприємством в умовах глобалізації // Східна Європа: економіка, бізнес та управління. 2019. №3 (20). С. 196-201.
8. Крайнік О.М., Маслов Д.Г. Теоретико-методологічні засади конкурентоспроможності підприємств // Тиждень науки-2020. Факультет будівництва, архітектури та дизайну: Тези доповідей наук.-практ. конф., Запоріжжя, 13–17 квіт. 2020 р. Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2020. С. 175-176.
9. Сергієнко Т.І. Вимірювання величини і рівня ефективності використання виробничого потенціалу підприємства // Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії: збірник наукових праць. / Запоріж. держ. інж. акад. Запоріжжя: Вид-во ЗДІА, 2013. Вип. 52. С. 107-114.
10. Крайнік О., Куріс Ю. Вплив цифровізації економіки на розвиток людського й соціального капіталу // Формування концепції цифровізації як чинник розвитку креативності особистості та її вплив на розвиток людського й соціального капіталу: Матеріали міжнар. наук.-практ. конф., Запоріжжя, 26-27 лист. 2020 р. Запоріжжя: ЗНУ, 2020. С.145-148.

11. Сергієнко Т.І. Стратегічні зміни в процесі стратегічного управління підприємством // Сучасний менеджмент: проблеми та перспективи розвитку: матеріали 4-ої всеукраїнської наук.-практ. конф., Херсон, 21 трав. 2019 р. / ДВНЗ «ХДАУ». Херсон, 2019. С. 192-195.

12. Мокій А., Флейчук М. Концептуальні засади стратегування відбудови України в умовах викликів глобального середовища // Міжнародний історичний досвід повоєнної реконструкції економіки: уроки для України: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., Київ, 27 квіт. 2023 р. / ДУ «Ін-т екон. та прогноз. НАН України», Інститут вищої освіти НАПН України. К., 2023. 125 с.

13. Сергієнко Т.І., Браїлов Д.Д. Стратегія управління як один із інструментів розвитку організації в довгостроковій перспективі в умовах інформаційного суспільства // Формування освітнього простору в умовах інформаційного суспільства: матеріали міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., Запоріжжя, 26-27 квіт. 2018 р. Запоріжжя: Вид-во ЗДІА, 2018. С. 143-144.

14. Krainik O., Kuris Y., Sergiienko T. Opportunities and mechanisms of innovative development of the enterprise as the basis of competitiveness in modern market / Theoretical and scientific approaches to the problems of modern economy: monography / Polyvana L., Lutsenko O.A., Marenych T.H., Polyvana A. etc. International Science Group. Boston: Primedia eLaunch, 2020. P. 209-217.

15. Berezhnaya O., Krainik O., Kuris Y., Sergiienko T. Reserves of production efficiency increasing in conditions of globalization // Theory and practice: problems and prospects. Scientific articles. Kaunas. 2019. P. 31-41.

Стаття надійшла 25.02.2025

Стаття прийнята до друку 11.03.2025

Доступно в мережі Internet 22.04.2025

Sergiienko T.

Ph.D., Associate Professor

Department of Business and Management

E-mail: sergiienko7921@gmail.com

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-4654-9248>

Krainik O.

Ph.D., Associate Professor

Department of Business and Management

National University Zaporizhzhia Polytechnic

64 Zhukovskiy Street, Zaporizhzhia, Ukraine, 69063

E-mail: elenakrainik2@gmail.com

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9787-0744>

INNOVATIVE FOUNDATIONS FOR THE RECOVERY AND DEVELOPMENT OF INDUSTRIAL ENTERPRISES

The article explores the innovative foundations for the recovery and development of industrial enterprises in Ukraine. It has been emphasized that the relevance of this issue has significantly increased due to the urgent need for post-war recovery of the industrial sector. The recovery process cannot merely involve returning to the pre-war state, as this would be insufficient to ensure stable economic growth. Instead, the main focus should be done on fostering innovative development, enabling industrial enterprises to reach a qualitatively new level that meets modern challenges and international standards.

The strategy for innovative development involves not only the renewal of production capacities but also the introduction of advanced technologies to enhance operational efficiency, optimize production processes, and reduce dependence on external markets and raw materials. A critical aspect of this approach is the creation of resilient supply chains and the improvement of energy independence by transitioning to alternative energy sources. Innovation should serve as the cornerstone of industrial recovery, as it is the only way to secure the competitiveness of Ukraine's economy in the global market.

The ongoing events in Ukraine have drastically altered the economic landscape. The large-scale war initiated by the Russian Federation has resulted in the destruction of significant infrastructure, including industrial facilities. Many production activities have been halted or significantly reduced, and the blockade of maritime ports has led to a sharp decline in exports and imports. Logistics and transportation networks, along with marketing, social, and engineering infrastructure, have been severely affected. Consequently, millions of Ukrainians have been displaced, causing a loss of human and intellectual resources.

Despite these challenges, the recovery and development of the industrial sector remain critical tasks. The war necessitates the adaptation of enterprises to new conditions, which can only be achieved through innovative approaches. The implementation of cutting-edge technologies, modernization of production capacities, and a focus on sustainable development will enable industrial enterprises not only to recover but

also to become more resilient and competitive in the long term. Thus, innovative development is an essential prerequisite for the recovery of Ukraine's industrial enterprises after victory.

Key words: enterprise, innovations, innovation-oriented development, strategy, military aggression, recovery, reconstruction.

References

1. NAN Ukrainy, DU "In-t ekon. ta prohnozuv. NAN Ukrainy". (2022). (rep.). *Vidnovlennia ta rekonstruktsiia povoiennoi ekonomiky Ukrainy*. <https://drive.google.com/file/d/1JD21aCEQaBdIO5JDHLstoWldsv0GC4PU/view> (Retrieved February 15, 2025)
2. Serhienko, T. I., Krainik, O. M., & Kuris, Yu. V. (2023). Tsyfrova transformatsiia systemy upravlinnia promyslovykh pidpriemstv. In V. H. Voronkova, & N. H. Metelenko (Eds.), *Tsyfrova transformatsiia promyslovoho menedzhmentu: teoriia i praktyka* (pp. 111-172). Liha-Pres.
3. Kushnirenko, O. M., Hakhovych, N. H., & Venher, L. A. (2022). Stratehichni stsenarii promyslovoho rozvytku Ukrainy ta mozhlyvosti realizatsii v umovakh nevyznachenosti. *Naukovyi visnyk mizhnarodnoi asotsiatsii naukotsiv*, 1(2) doi: 10.56197/2786-5827/2022-1-2-1
4. Melnykova, M. V. (2022). Promyslovyi symbioz v umovakh povoiennoho vidnovlennia ekonomiky mista. *Ekonomika ta suspilstvo*, (44). doi: 10.32782/2524-0072/2022-44-106
5. Serhienko, T. I., & Krainik, O. M. (2019). Suchasni tekhnologii menedzhmentu na promyslovykh pidpriemstvakh v umovakh rynkovoї ekonomiky In *Modern Technologies in Economy and Management* (pp. 249-259). Opole: The Academy of Management and Administration in Opole.
6. Krainik, O. M. (2021). Innovatsiini mekhanizmy stratehichnoho upravlinnia budivelnykh kompanii v umovakh staloho rozvytku. *Formuvannia suchasnykh kontseptsii menedzhmentu orhanizatsii ta administruvannia v umovakh tsyfrovizatsii: materialy mizhnar. nauk.-prakt. konferentsii, prysviachenoi 25-richchii stvorennia kafedry menedzhmentu orhanizatsii ta upravlinnia proektamy* (pp. 87-90). Zaporizhzhia: Vydavnychiy dim «Helvetyka».
7. Drahana, O. I., & Berher, A. D. (2019). Informatsiine zabezpechennia stratehichnoho upravlinnia pidpriemstvom v umovakh hlobalizatsii. *Skhidna Yevropa: ekonomika, biznes ta upravlinnia*, 3(20), 196-201.
8. Krainik, O. M., & Maslov, D. H. (2020). Teoretyko-metodolohichni zasady konkurentospromozhnosti pidpriemstv. *Tyzhden nauky-2020. Fakultet budivnytstva, arkhitektury ta dyzainu: Tezy dopovidei nauk.-prakt. konferentsii* (pp. 175-176). Zaporizhzhia: NU «Zaporizka politekhnika».
9. Serhienko, T. I. (2013). Vymiriuvannia velychyny i rinvnia efektyvnosti vykorystannia vyrobnychoho potentsialu pidpriemstva. *Humanitarnyi visnyk Zaporizkoї derzhavnoi inzhenernoi akademii: zbirnyk naukovykh prats*, 52, 107-114.
10. Krainik, O., & Kuris, Yu. (2020). Vplyv tsyfrovizatsii ekonomiky na rozvytok liudskoho y sotsialnoho kapitalu. *Formuvannia kontseptsii tsyfrovizatsii yak chynnyk rozvytku kreatyvnosti osobystosti ta yii vplyv na rozvytok liudskoho y sotsialnoho kapitalu: Materialy mizhnar. nauk.-prakt. konferentsii* (pp. 145-148). Zaporizhzhia: ZNU.
11. Serhienko, T. I. (2019). Stratehichni zminy v protsesi stratehichnoho upravlinnia pidpriemstvom. *Suchasnyi menedzhment: problemy ta perspektyvy rozvytku: materialy 4-oi vseukrainskoi nauk.-prakt. konferentsii* (pp. 192-195). Kherson: DVNZ «KhDAU».
12. Mokii, A., & Fleischuk, M. (2023). Kontseptualni zasady stratehuvannia vidbudovy ukrainy v umovakh vykykiv hlobalnoho seredovyshcha. *Mizhnarodnyi istorychnyi dosvid povoiennoi rekonstruktsii ekonomiky: uroky dlia Ukrainy: materialy mizhnar. nauk.-prakt. konferentsii* (p. 17). DU «In-t ekon. ta prohnozuv. NAN Ukrainy», Instytut vyshchoi osvity NAPN Ukrainy.
13. Serhienko, T. I., & Brailov, D. D. (2018). Stratehiia upravlinnia yak odyin iz instrumentiv rozvytku orhanizatsii v dovhostrokovii perspektyvi v umovakh informatsiinoho suspilstva. *Formuvannia osvithnoho prostoru v umovakh informatsiinoho suspilstva: materialy mizhnar. nauk.-prakt. internet-konferentsii* (pp. 143-144). Zaporizhzhia: Vyd-vo ZDIA.
14. Krainik, O., Kuris, Y., & Sergienko, T. (2020). Opportunities and mechanisms of innovative development of the enterprise as the basis of competitiveness in modern market In *Theoretical and scientific approaches to the problems of modern economy* (pp. 209-217). International Science Group. Boston: Primedia eLaunch.
15. Berezhnaya, O., Krainik, O., Kuris, Y., & Sergienko, T. (2019). Reserves of production efficiency increasing in conditions of globalization In *Theory and practice: problems and prospects* (pp. 31-41). Scientific articles. Kaunas.

Received 25 February 2025

Approved 11 March 2025

Available in Internet 22.04.2025

Цитування згідно ДСТУ 8302:20

Сергієнко Т.І., Крайнік О.М. Інноваційні основи відновлення та розвитку промислових підприємств // Економіка харчової промисловості. 2025. Т.17, вип. 1. С. 48-53. doi 10.15673/fie.v17i1.3103

Cite as APA style citation

Sergienko, T., & Krainik, O. (2025). Innovative foundations for the recovery and development of industrial enterprises. *Food Industry Economics*, 17(1), 48-53. doi 10.15673/fie.v17i1.3103